

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

...a szabad embernek függetlenség
...Nem...

érdekében határozni sem a Tisza sem a Szá-pár többségének nem volt szabad soha.

És a nemzet még tovább tűri ezt a fekete-sárga többséget!

A kisebbség véleménye.

A mentelmi bizottság ellenzéki tagjai, mint értesültünk, az Ugron-Uselac-ügyben a következőket külön véleményként terjesztették be:

A mentelmi bizottság jelentésében előadott tényállásra alkalmazva úgy az 1867. évi XII. t. cz. 47. §-ában, valamint Bűször-ményi László mentelmi ügyében kiküldött bizottság véleményes jelentésében foglalt a képviselőház által is elfogadott azon elvet, hogy: „a mit az országgyűlési tag, mint olyan a házban és a házban kívül mond, vagy tesz, azért csak az országgyűlés és pedig annak csak azon háza által vonathatik feleletre, melyhez tartozik” és tekintettel arra, hogy ezen mentesség nem az egyén előjoga, de a törvényhozó testület politikai teljes szabadságának és függetlenségének elengedhetlen feltétele és követelménye, mely jogról az országgyűlés egyes tagja le sem mondhat; mert e joglemondás gyakran erkölcsi kényszer befolyása alatt történhet, már pedig a mentelmi jog feladata ép ily támasdásokkal szemben védeni meg a képviselő függetlenségét.

Alulírottak, mint a mentelmi bizottság kisebbsége, azon meggyőződésre jutottunk, hogy:

Uselac Mihály és. és kir. százados azon ténye, mikép Ugron Gábor képviselőtől a képviselőházban, képviselői minőségében és kö-telességének teljesítésében f. év július 15-én tartott ülésben elmondott beszédében használt kifejezésekről elégtételt követelt, a mentelmi jog megsértését képezi.

Miután azonban Uselac Mihály cs. és kir. százados, midőn a megbízásából eljáró segédek Ugron Gábor képviselő és megbízottai által felvilágosítást nyertek arról, hogy az országgyűlési képviselő a képviselőházban mon-dottakért a házban kívül felelősségre nem von-ható és így a mentelmi jogot sértő kihívást követő későbbi fejlemények szerint a képviselő jog háborítatlan gyakorlata elé további akadályok nem gördítettek, ennél fogva a fenforog esetben további intézkedésnek szük-sége véleményünk szerint sem forog fen.

A mentelmi jognak minden irányban való szabályozása azonban ezen esetről kifolyó-lag is elkerülhetetlennek mutatkozván, aján-ljuk a t. képviselőháznak, hogy a mentelmi jog szabályozása iránt intézkedni és a javas-lat kidolgozására egy bizottságot kiküldeni méltóztatassék.

Budapest, 1891. augusztus hó 10. én.
Balogh Géza, Kudlovich Imre, orsz. képviselő,
Szadovszky József, orsz. képviselő Szalay Ká-rolly, orsz. képviselő.

Konzekvenenciák.

Tudvalevő dolog, hogy midőn Uselac százados Ugron Gábor képviselőt a parla-mentben mondott szavakért elégtételt adásra hivatva fel segédei által, Ugron Gábor a ki-

hívást elfogadta és segédeitől gróf Horvát-Toldy Lajos és rohonczy Gedeon orsz. kép-viselőket nevezte meg, rájuk bízván az ügy-nek elintézését.

Ugron Gábor segédei, mielőtt végleges választást adtak volna Uselac százados segé-deinek tanácskozássra és véleményadásra hív-tak föl több országyűlési képviselőt kik-nek névsora a következő: gróf Andrássy Gyula, gróf Andrássy Tivadar, gróf Hadik Sándor, gróf Teleky Géza, gróf Teleki Do-mokos, gróf Pong ácz Károly, báró Huszár Károly, báró Ambrózy Lajos, Fáy László, La-tinovic Ernő, Kiss Pál, Beöthy Ákos, Hő-ránszky Nándor, Bolgár Ferencz, Jakabfy István, Györfi Gyula Justh Gyula.

Politikai és társadalmi körünk élénken érdeklődnek aziránt, hogy a mentelmi bizott-ság tegnap beadott jelentésének tárgyalása alatt mindazok, a kik ezen ügynek előzmé-nyeiben részt vettek s kiknek véleményük és nyilatkozatuk alapján az ügy tényleg el-is intéztetett, le fogják-e vonni ebből azon konzekvenenciákat, melyeknek mint Ugron Gábor segédei annak idején kellő hatá-rozott saggal tudtak érvényt szerezni.

Érdekesnek tartjuk ehhez hozzátenni azon jellemző esetet, hogy még a „N. Fr. Presse” is mai esti lapjában azt konstatálja, hogy a mentelmi bizottság jelentésének első része nem áll összhangban a honkluzióval. A „N. Fr. Presse” erre vonatkozólag a követ-kezőkép nyilatkozik:

„Nem lehet félre ismerni, hogy a je-lentés bizonyos nyomás alatt for-mulázott. Mert a premissza, melyet a bizottság igen helyesen felállít, hogy t. i. minden cselekmény, mely oda irányul, a ház-on kívül elégtételt kérni egy képviselőtől a hivatása teljesítése közben mondottakért, igenis érinti az immunitást: — nem áll össz-hangban a végkövetkeztetéssel, a melyre a bizottság jutott.”

Füredi levél.

Homoródfüredi aug. 16.

Julius közepé óta vagyok itt a gyű-nyűrt Székely fenyeskek közt s várom és folytonosan várom, hogy az én kedves la-pomban az Ellenzékben olvassak más füredi levelek közt Homoródtól is, s ezt annyiaval is inkább várhatom, mert az Ellenzék szerkesz-tősége most jóformán itt van.

Azonban ha Baross hetenkénti szigorú munkaszünetet rendel a munkásoknak, miért ne legyen a hírlapíróknak is bár évenként egy munkaszünete.

Aztán milyen szünet ez itt! A főszér-kesztő képviselői teendőiből csak lopva szaki-that egy-egy napocskát családja számára, — a s-szerkesztőnek pedig minden percét a szép hölgyek veszik itt igénybe.

Nós hát beállók én levelezőnek, s meg-irok egyet-mást, a mit gyenge nőszemmel látok s gyöngye női kézzel leírni tudok.

Sajátságos ez a mi kis fürdőnk. Nem oly vadregényes és zordon mint Borszék, nem oly elegáns mint Tusnád és nem oly internationalis mint Előpatak, s általában véve az erdélyi fürdők közt a negyedik helyet foglalja el; de én a más hárommal kellemesebbnek, idylibbnek, kedélyesebbnek találom. Talán azért, mert nem annyira fürdő jellegű, talán mert inkább egy havasi tölgy helynek

mit majd később szintén meg fogunk nyer-ni, — terv hozzá Samu kacsintva — marad-na fent egy extra óránk, és az áldás volna mindnyájunkra.

Samu magával ragadta a bámuló közö-nséget. Az ujjongást a kemény fejd hitetlen Qual Péter szakította félbe.

— Áldás vagy az ellenkezője, a hogy a koczka fordul — mondá.

Könnnyű a nevelésről és az önképzésről beszélni, de szeretném tudni hogy hányan vannak közöttetek a kik az elengedett órát arra használnák fel?

Egy másik sérelem a fizetésünk, — folytatá Samu, a Péter szavait elnyomva, mi-után nem kívánt olyan vitatkozásba bocsát-kozni — mi neki nagyon is gyenge oldala lehetne.

Mi férfiaknak nevezzük magunkat, és angolembereknek, s még is elégedetten fek-szünk le fizetésünkkel.

Tudjátok-e, hogy Ausztráliában mennyit fizetnek ami mesterségünket folytató embe-reknek? Igen, némelyek közülük tudják? de a kik nem tudják azoknak elmondom. — Tizenkét shillingtől tizenötig megy a napi díjuk, sőt még ennél is többre.

Tizenkét shilling és ez a legkisebb fi-zetés ismétlé Samu, karját és a fél lábát fel-emelve hogy szavainak nagyobb nyomatékot adjon.

— Az Ausztráliai fizetések feletti irigy-ség moreja zúgott régig az emberek kö-zött.

De azt is tekintetbe kell venni, hogy ottan az élelemnek és egyéb mindennapi szük-ségletnek roppant nagy az ára, mondá Fehér Ábel.

Tehát utóvégre is egyremegy. Az öreg atyámmal éppen tegnap este beszélünk róla.

Ha mindenki a maga öregatyja gondol-kozását és érzelmeit követné, ugynevezve

néz ki, a hol, ha az ember akarja, elrejtethi magát a fenyeskek homályába, — s itt le-het hetekig, hogy jóformán észre is vegyék. Van egy barátom, ki ebből juxot is csinál s három hét óta levelez, egy szintén ittlevő barátjával per M.-Vásárhely.

Az idei vendégek számot tevő része ko-lozsvári. Ha végignézzek a sétányon, akár csak ha a főtérre lennék.

Látom Bartha Miklóst midőn egy-egy vidéki mameluka tréfásan szorja, min-dig sziporkázó élceit. Magyar y Mi-hály Klein Viktort, Palóczyt, a fürdő e három gavalérját, miként beszél-ik meg a fürdő élénkítésére szánt programjuk-at. Hó r y Bélát a hogy beszéget az öreg Gy á r f á s Domokossal — ezzel a rég mult idők élő históriájával, ezzel a valódi igaz lo-vaggal, — a ki még a nők iránti tisztetlet korában nevedetett s hamarabb leharapja a nyelvét, semhogy egy nőről rosz szót szóljon. Szabó Albert közzegyzőt, ki Berezi korában szintén kolozsvári volt, — s a ko-lonia most is annak tartja. Aztán ezek csa-ládjait, — s ezek közt főleg Bartha Miklósét, a kinek legnagyobb az ismeretsége, mert férje után székelyföldi lévén, a székely-séget és magyarságot egyaránt ismeri, sze-ik is öt vig kellemes modoráért egyformán sze-retik. Csak az a csúf politika ne lenne, a melyre Ugron Gábornéval együtt annyit szífolhatnak, s a mely férjeiket csak órákra bocsátja haza. Ugron Gáborné is tisztetle-beli homoródi vendég. Saját fürdője a kies Dobogó egy órányira fekszik innen, — hol a homoródi számot tevő vendégek ren-desen látogatást szoktak tenni s viszont Ugron Gáborné is gyakran jön le ide egy-egy délutánra.

Itt van Ferencz József unitárius pü-spök családjának egy része is. Láttam Men-torits Gyulánét, Donogány Juliáért, Petelei Istvánét nővéreivel özv. Csiki-nével özv. Vagnerné gyermekeivel, szó-val mindenfelől kolozsvári ismert alakok.

Mindenképp képviselve van itt még Konstantinápoly is a Ráday gróf nőkökkel. — A magyar alföldi kedves képviselőt küldött Ekhardné — Ugron Rózsát — U. Gá-bor végtelenül kellemes testvérét, ki jóságá-val a szintén itt levő édes anyjára Ugron Lázárné a fürdő legtisztelbű és szeretet-tebb matronájára tünt. Itt van a szellemes „Kis” Ugron Jánosné is, ki ép humorával a párisi salonokban is föltűnt. A szép és színtén „Kis” Mar á né nővérevel Barcsay Tónival a vig Hunyadvármegyei képviselik. M.-Vásárhelyről a többek közt itt van Ele-kes táblai elnök neje és leánya, meg V é r Gy ö r g y n é a kis gyermekek védszentje, aztán Szabó Zsuzsika. Most is itt van Ho-moród rendes vendége a szelid, gyöngéd, mégis méltóságos gróf Haller Tóni.

Hanem annyi bizonyos, hogy e fürdőn igazi élénkség csak azóta van a mióta a jó Palóczy „Lóczy papa” itt van, ki 24 óra alatt a helyzet ura lett, s népszerűségben vetekedik a fürdőbiztos Ugron Jánossal. Mert hát itt lehet látni egy eleven né p-s z e r t fü r d ő b i z t o s t; aki különben méltó is népszerűségére, mert levekenység-nek maradandó nyoma vannak.

Sok mindent szeretnék még írni, de azokat jövő levelémre hagyom.

MARIE.

A kolozsi dalestély.

Kolozs, 1891. aug. 11.

A kolozsvári polgári dalestély vasárnap-i kirándulása a kedvező idő szerencsége, a ren-dező-bizottság buzgó fáradozása s a közö-n-ség kielégítő érdeklődésének együttes közre-hatása folytán szép sikerrel ért véget.

olyanok lennének mind mint ő, — a máso-dik gyermekeségünkben jegyzé meg kicsiny-lőleg Samu.

De ottan drága minden erősit a Samu ellenfele. Hallottam hogy mit adnak ki láb-beliért, de meg se merem mondani, olyan roppant sok.

Az Ausztráliai fizetéseket nem vehet-jük magunknak mértékül.

Bizony nem azt — mondá Qual Pé-ter Ausztrália más hely, és ez a miénk is-mét más. Tehát mi haszna azt felhozni?

— Az ám — jegyzé meg gunyosan Samu — Bármí, ami annak a megmutatására szolgál hogy el vagyunk nyomva, s hogy miképen szereshetünk több kényelmet és jólétet magunknak, annak a felhozása mind szük-ségtelen.

Röviden véve enyi az egész; Mi férfiaknak kívánunk tekintetni; szavunkat fi-gyelembe akarjuk venni, kívánságunkat meg akarjuk hallgattatni: egy szóval jobb lábon kívánunk állani.

Nem sok az amit mi most kérünk, csak egy kis könnyítést kérjük a mi nehéz napi munkáinknak, csak is a fejszének a vé-kony élet akarjuk a dologba belevágni. — Tö-ltünk függ hogy meg vagyunk — ne kap-juk. Fejtünk ki férfias bátorságot, és sztrá-j-koljunk mi is, s holnap megnyerjük azt amit kívánunk.

A válasz nem jött oly gyorsan, a hogy Samu kívánta. S reá beszélő, csengő hangon folytatá

Gondoljatok histérsáitokra gon-doljatok ennagatokra.

Azért születeteteke a világba, hogy rab-szolgák legyetek: hogy a munka alatt po-rig görnyedjete? — Nem soha!

— Soha! — ordítá a közönségnek egy harmada.

— Az igazi embernek az a szava, vagy az a tette, hogy legyen: „Minden kevesebbet

Pedig a kilátásaink kedvezőtlenek valá-nak ez iránt. A dalestélyt megelőző napon, szombaton még az ég is ellenséget szegő-dött a tervnek, zuhogó esővel, halálos meny-kőcsapásokkal közszórtva a más napra terve-zett programot.

Benigni Samut, az egyet fő-fő osz-lopát hiába keresik szemem, nem látom sehol, csak a meghívón; én pedig őt nem a papírosom szeretem. A Zabulik László védnök nevét egy megmagyarázhatatlan görbe vonal húzza végig a meghívón, melyet felismerhetőleg nem a nyomdában kapott holmi tördelési, sajtóhiba képen. Az Oberti nevét sehol, de őt magát mindgyere látom elizavda futkosni az utcán, míg végre egy természetes zongorát czipeltetve, látható nyugodtsággal tempózza lépteit, törlögetve homlokát, s gondolva, hogy az ezutáni ki-rándulásoknál jó lesz előbb zongorát keresni s aztán venni fel zongora darabokat is a műsorba.

A városi hatóság egy személyből álló deputációjá, Emmerling Rezső, diszes kocsin vonul ki az állomásához, hogy az egyetlet diszbezzel, tüneményesen fogadja; a beszéd azonban karba ment, egy néhány fürdőven-dégnek nézett utason kívül mást nem látott a vonatról leszállani. Testületet tehát nem kapott. Inkognitó jött az, kocscsin páron-ként szállingóva s csak akkor tudtuk meg, hogy csakugyan itt van a dalkör, midőn a fürdőtóban mind egybegyűltek. Tehát a dalestély mégis meglesz! Kiváncsiak levénk. Még pedig az egyetlet tagok a pártoló pub-licumra s mi az élvezetesnek ígérkező mű-sorra, meg az ezt követő táncmulatságra.

Az idő is udvarias vala e nagy részben szabad ég alá szállott közönséggel szemben s így derült hangulattal léptünk a dalestély-re berendezett vendéglő helyiségébe, hol d. u. 7 órakor nagyobb részben a kolozsvári kö-zönség érdeklődéssel a helybeli közönség már feszült figyelemmel várta a megnyitást.

A dalkör ez estélyen 7 darabbal szere-pelt, melyek általában és egészben meglepő szabotossággal és gyakorlottsággal lettek elő-adva, de különösen a népdalok az „Ősinek emléke” című dal kiváló hatással nyújtottak műtélvezetet. Elismerjük, hogy a dalestély az Oberti vezetésé alatt — ha számban talán apadt is — de benső értékében, művészi tö-kélyében szemmel láthatólag gyarapodott, mely körül még a tagok buzgósága mellett a páratlan művészet érdemei mellett bizo-nyit.

Igen kedves szerepekkel mulattatá kö-zönségünket a két Szántár kisasszonya is, kik meglepő nyugodtsággal s ügyességgel ad-ták elő zongora és ezzel kísért ének darab-jaitak.

Nagy figyelemmel hallgatták továbbá a Demeter Dénes unitárius papjelölt átgon-dolt, hatásos szavaltatást is, ki „A hugasban” című saját költeményét adta elő

Végül ki kell emelnünk a Vildner so-loját, melyet a rosszul hangolt zongora ki-sérete mellett is végig hibátlanul s érzéssel adott elő.

A szereplőket s a dalkört Obertivel élén — tapsal jutalmazta a hallgatóság s a műsor fél 9 órakor a tánchoz épen illő emelkedett hangulattal ért véget.

Ekkor a terem tánczshelyiséggé válto-zott, hol az ahoz értő fiatalok 1 órai éj-féli szünettel éjféltáji 3 óráig gyakorolta a taktust, miáltal a szabadban terített asztalok quaterkázó csoportokat nyertek s itt meg aztán karmester nélkül csapott fel egy-egy jó dal a pohárcsengések s hangos pohárkő-szöntések közl, míg az éjféli utáni 3 óra, mely a vasuti menetrenddel nálunk minden rendt és rangu utasaira nézve kériheltetlen összefüggésben van, kiürité a vig társasá-gal telt fürdővendéglő összes helyiségeit.

dolgozz, és minél többet kapj érte” — mondá Samu lelkesedéssel tánczolva, miáltal szinte elvesztette egyensúlyát a hordokon.

Naponta egy órai munkával keve-sebb és a szombat — délutáni szünetidő-vel mi—

— Mi haszna volna a szombat dél-utáni szünetidőnek? — Samu, mi nem ki-vánjuk azt.

Ez a közbe szólás egy asszonytól eredt. A bejárat körül zsongva, s azon négyzögű lyukakon dugva be a fejüket, melyek eredetileg ablakoknak voltak szánva, — a szép nemből is számosan voltak jelen. E szabá-lytalanságot az elnök, ki szemben volt velük, nem vette észre, a tömörtlen álló hallgatóság pedig háttal volt feléjük. Annyi bizonyos, hogy ez nagyon ortodox melléklete volt egy iparos gyűlésnek, s az elnök valószínűleg ki-utasította volna a nőket, ha nem lett volna alapos oka azt hinni, hogy megtagadják az engedelmességet; mert közzülők többeknek az volt a hire, hogy hatalmas jószágok. — Tehát szemet hunyt a szabálytalanságra, sőt néhány szó virágot egyenesen az ő kedvéért mondott.

A közbeszólást a Cheek Timoteus fele-sége tette.

Ugyan mire való volna a szombat délutáni szabad idő? — ismétlé; Shuck Samu, nekünk arra nincs szükségünk. Épen mikor nyakig benne vagyunk a porban és tisztoga-tásban, mikor a legnagyobb rendetlenség van a házban, porozó és surló kefék, seprők, vi-zes csebrek állnak az utban, a székek és egyéb butorok ki vannak mozditva a he-lyükből, egy szóval fenekestül fel van for-dítva minden, mikor a gyermekeket kicsap-juk az udvarra meg az utcára, mert nincs nekik bent helyük, azt gondolja maga, hogy a férfiakra van szükségünk, hogy otthon lá-batlankodjanak?

(Folyt. köv.)

A dalestély anyagi sikere valami le-vezőnek épen nem mondható, mert a 72 rintnyi bevétel a kiadások fedezésére is elégséges; de ennél becsesebb azon érték-siker, melyet a működő dalestély itteni kerdtől szereplésével jó hírenek általánosan megnyert, s hogy jövőben közönségnek szerző az anyagi támogatás tekintetében a jelenleginél fokozottabb érdeklődés vá-nuljon, az méltán elvárható kltőlőse, kor midőn most is a dalkör kizárólag a fal-ap javára tehát itteni érdek támogatá-fáradt ki hozzánk s így a műtélvezet me-a városnak anyagi javát is elősegíteni ig-szik. Ezen célból tett, jelenlegi fáradoz-is fogadják a derék dalestélyt s ennek é-mes vezetői városunk halás köszönetét.

Mi hiányzik még a mi tanításunknál.

(Második czikk.)

A real tudományokat sokkal sokkal keves-ben tanítják mind eddig nálunk, mint a természettudományokat, s az emberi tudomány-ágait, melyeknek átadásához és elsajátítá-sához művészi képzettség és legalább művés-érzék szükséges.

Hanem még itt is, ha vesszük pl. a természetrajz tanítását, mily rettető és razok a tankönyvek! Csupa klasszika-csont, alak, köröm, fog, külső leírás! Csak egy szó is az állatok életéről pl. szokásairól, természetéről, ösztöneiről, úgy érdekelné, főképp a lánygyerekek, a mi épen a szellemibb része a tan-mánynak és megszeretteté a természet. Pedig csak azt értjük meg jól a mi tan-tunk, a mit átélünk ugyszólván, és hogy szeretné a gyermek a természetet, mikor nyíval közelebb áll hozzá, mint mi, mikor még a fák, a virágok, a madarak állatok néma nyelvét annyival jobban ér-tik! Annyit tudnak önmaguktól fölfedez-De hogyan érdekeli őket az állatoknak pán csontváza? vagy kitömött alakja? ha van, hogy egy kitűnő tanítónő keze által egyike a legjelesebbeknek hazánk tanítói közül, ki tantárgyát szenvedéllyel szereti, behatóan tanulmányozta, és kit növekedő szigorúsága daczára, rajongással szereti, egy 67 leányból álló osztályban csak a nyervehetett kitűnő osztályzatot, még kora-ban, mint a földiratról, noha azt is csak elég száraz tankönyvekből tanul-mázzák! Négy egész világrészt egy tanár a Dióhéjba szorítva, mint mindent!

Pedig így tanítva, a real tudomá-nem igen segítik elő a lelki művelé-séget. Ezek inkább pedanssa, unalmasa teha-snót, vagy ismét nyom nélkül kifűszölt emlékből, meddők maradnak.

Mert egy kevés, feltűtlesen ismeri tudomány, csakis azon általános nagyvöl-zetek által ér valamit, a melyekről fogva ad. Tehát épen szellemi része által ér-mit. Hanem különben apró részletekből, nyekből áll, melyek sem a gondolkodást, az okoskodást, sem az eszhetikai érzetét fejlesztik. Kész tényekkel, adatokkal meg az emlékezőtehetséget, épen semmit szól sem a képzelő tehettséghez, sem a hez, sem lélekhez. Nem elég mély arra, a növekedék maga is átélje azt, mit emlé-be vé. A tanuló egészen passzív szem-játszik, személyes erőlködésre nincs in-cincs érdeklődve, s miután néhány form-rét, néhány pozitív adatot bemagolt, ut-szi, hogy lenyelve az összes emberi ta-mányt, és nem is képzeli, mily mélyen mily határtalan a valódi tudomány.

A real tudományoknál sokkal keves-kellene tehát kiterjeszkedni, és kissé mély-re kellene hatolni, még pedig nem azo-módon, hanem valóban tudományos mó-a kíváncsi kutató szellemet ébresztve a növendékekben, a mi aztán megmaradhat-e életére, új láthatárokat nyithat meg és való értéke miatt szerénynyé fogja igaz képzetet adva arról, hogy még a tudóssabb ember is e földön mi mind-nem tud, mennyit kell még az emberiség fölfedeznie.

Tehát még a real tudományokat is resztó szempontból kellene tanítani, ak-csok lelének meg rendeltetésüknek. Ily szán-dióhéjba szorítva, nem ébresztenek fel a mit, ellenkezőleg elnyomják a szellemet. mert nem gyárilag kellene a tankönyv-gyártani, hanem valódi tudóssoknak az azokat szívókkal, lelkekkel, szeretettel ki-írni, szabadon követve saját, nem pe-hogy teszik, szolgailag vert utakat, egyet tartva szem előtt, azt, hogy a lo-s tanterv bettjének szöszérint megte-nek. S bár e hivatalos tantervek is meg-re szabnak a tudomány tanítását, s nem-jesztének ki annyira!

Ha egy nagy kertet akarunk meg-velni s itt-ott megvakargatjuk a föld

aztán úgy tölthetjük bele a virágokat, a virágok azonnal el fog mindent nyomni. Mélyre kell fújni a földet, hogy a virágok erős gyökert verve megkötődjenek a burjánzásban.

Mi marad meg a növények lelkében az a padokon töltött három-négy évből? Valójában elvont képletek, számok, adatok?

— Nem, mind ez összefoly emlékekben, amelyekbe megy Csak az marad valóban meg a szesz élesbedett, gondolkodó képessége megmaradt, szellemi láthatára tágtul, szive nem szűnt. Ez a valódi nyereség. És erre kell törekedni minden egészséges tanítványnak. Meg kell nyitni a növények előtt a lelmi élet varázsa kapuját. Fel kell benne ébreszteni a vágyat, hogy törjön magára, hogy ki legyen ragadva nyomorult földhöz ragadt önzéséből. Azon szem mely a csillagok fényéig szeret emelkedni, nem fog többé megakadni semmi aljason, semmi németelemben. Az egész világgyötem nyitva áll előtte. Egy kedves lányt, ép úgy mint a világgyötemet szeretni, nem-e minden perczen gy tulajdonokat fedezni fel azokban, valami új pillantást meg, s az életben kiapadhatatlan érdeket találni? Ez a valódi haszon a mi maradt minden tudós tanításból. Ha megtanultunk tanulni és egész életünkön át tanulunk, keressük az igazságot!

DE GERANDO ANTONINA.

Abrudbányai Abrudbányay Béla.

Az erdélyi államerdésznek súlyos gyász van: elvesztette vezetőjét, ez idők szerint legtekintélyesebb szakfőnökét, Abrudbányai Abrudbányay Béla m. k. erdőigazgatóját, a kolozsvári erdőigazgatóság tapasztalt és szakmeretben egyaránt gazdag főnökét.

Váratlanul jött ez a csapás és azért súlyos az erdőszetre, súlyos a közéletre, melyben az elhunyt mind az egyház mind a társadalomban tevékeny részt vett, de mindenek felett súlyos a mélyen lesújtott gyászoló családra.

Híves, hét apró gyermek, édes anya földalomból megtörve állják körül az elhunyt ravatalát. Oda van fenntartójuk, oda van gondviselőjük.

Számos rokon, kiket a végperczekre hívtak meg, gyászolják lesújtva az elhunytat.

Még a mult hó közepén életéről duzzadt, a ma már ravatalon fekvő férfi.

Fia halála után, a ki csak közelebről látta a kolozsvári erdőigazgatót, hogy a családja együttesen ment át, hogy egyúttal hivatalos ügyeket is igazított el.

Itt az történet vele, hogy vagy egy rovar megcsapta a nyakát, vagy pedig a nyakán levő apróbb keléseket, melyeket szokása szerint kézzel megvakart, olyankor vakarta meg, midőn kezével apáca gyaponozott, a mely rovar a görgényi államerdőket jelenleg pusztítja, morzsolt szét. E rovar szőre, melyből egy szál valószínűleg a kézen maradt és a sebbe jutott, tudvalevőleg a legnagyobb mértékben mérges.

A kelés helyén mérges természetű kelvény támadt, a melyre kezdetben súlyt nem fektetett. Később azonban mind inkább elmergeseedett a csipés helye, úgy hogy kénytelen volt a szászvári orvoshoz fordulni. A szászvári orvos nyomban felismerte, hogy itt veszélyes tünettel van dolga, kérte a beteg erdőigazgatót, hogy utazzék nyomban Kolozsvárra és forduljon a sebészeti klinikához, dr. Brandthoz.

Abrudbányai júl. 28-án tért vissza Kolozsvárra.

Segíteni azonban ekkor már nem volt mód. A sebe vérmérgezésbe ment át, napról napra rosszabbul lett a beteg, nyaka, háta eldugult, öntudatlan állapotba esett, és használat után 15 napra, ma éjjel 2 órakor elhunyt.

Abrudbányai Béla 59 éves volt, 1832-ben született Abrudbányán nemes családból. Solmezbányán végezte az erdőszeti akadémiát, Kolozsváron, a volt bánya, erdő és só-igazgatóságnál kezdte a szolgálatát. Kolozsvárról a kolozsmonostori az időben állami kezelés alatt álló erdőkhöz nevezetett ki erdőszetnek, a hol jelentékenyen befolyt a minden terv nélkül használt erdők természeti kezeléséhez. Innen Szászsebesre, majd Görgénybe nevezetett ki mint főerdész, mint erdőmester. Utóbb, a 80-as évek elején, mint erdőmester erdőtanácsosi címmel a nagyot nyert a megbízott szászsebesi erdőhivatal vezetésével.

A mult évben Girsik János osztálytanácsos erdőigazgató saját kérésére történt nyugdíjaztatása folytán helyébe a kolozsvári erdőigazgatósághoz erdőigazgatóvá az igazgatóság főnökévé nevezetett ki. Itt találta a végzetes baj.

Hogy mily jeles tehetség volt Abrudbányai mint szakfőnök, bizonyítja az, hogy a havas vidékekről duzzasztókban gyűjtött vizek segítségével a fák leszállításának könnyebbé tételére a duzzasztókhoz olynemű javításokat tett, a mik nemcsak meglepték az erdőszeti szakfőnököt, hanem általánosan el is lettek fogadva.

E találmánya a vízfolyás szabályozására a duzzasztókhoz az eddigi u. n. „töltők” helyett Abrudbányai féle kapukból állt, a melyeket egy fűtő vízfolyás közben is könnyűséggel tudott nyitni és zárni. E kapukra az „Erdőhasználat” című kézikönyv a 427. lapon azt mondja, — részletesen ismertetvén és rajzokban is bemutatván a találmányt, — hogy „Ezen kapuk könnyű kezelést kaptak fogva joggal megérdemlik az alkalmazást.”

Abrudbányai Béla, mint a társadalmi élet embere rövid idő alatt, a mi Kolozsvárt tartózkodott, sok oldalú elfoglaltsága dacára is tevékeny részt vett a mozgalmakban. Az Erdélyi Kárpát Egyesületnek igazgatósági tagja volt, az unitárius egyháznak pedig tanácsosa. Mindentit szóval, tettel, és a hol kellett, áldozattal is hozzá járult ahhoz, hogy a felvetett ügy, diadalra jusson.

Az elhunyt erdőigazgató temetése holnap aug. 13-án délután lesz. Elhunytát gyászolólag jelzi az erdőszeti palotán, temetésére megjelennek az összes vidéki erdőszetiek, képviselteti magát a földmívelési minisztérium erdőszeti osztálya, kik táviratilag lettek értesítve a gyászos szerencsétlenségről, testileg jelenik meg azon az Erdélyi Kárpát Egyület, az unitárius Egyház tanács, megjelennek a helyi hatóságok és hivatalok.

Az elhunyt ravatalára a család tagokon kívül sok hivatal, testület és egyes tisztelők és jóbarátok helyeznek koszorút. Nyugodjék békével!

Az erdőigazgató elhunytáról a család a következő gyászjelentést adta. Alólírottak bánatos szívvel tudatják, hogy a szeretett jó férj, illetve édes apa, gyermek és rokon; Abrudbányai Abrudbányai Béla, m. kir. erdőigazgató, folyó évi augusztus hó 12-én reggel 2 órakor, életének 59-ik, boldog házassága 27-ik évében, rövid szenvedés után megszűnt élni. Hült tetemei folyó hó 13-án délután 6 órakor fogtak a m. kir. erdőigazgatósági épületből, az unitárius egyház szertartása szerint, felelő tartandó rövid ima után, a lutheránus sírkertbe kikisértenni és fia mellé örök nyugalomra elhelyeztetni. Mely végításeztételére a rokonok és ismerősök szomorúan meghívatnak. Béke lengjen porai felett! Kolozsvárt, 1891 augusztus hó 12-én. Engländer Betty, már özv. Abrudbányai Abrudbányai Béláné, mint bánattól lesújtott neje. Gyermekai: Meláni, Irma, Irén, Ervine, Sándor, Géza és Ede. Özv. Abrudbányai Fikler Sándorné, mint édes anyja és nagyszámu rokonság.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 12.

— **Báró Szentkereszty Zsigmond kinevezése.** A mit hónapok előtt biztos forrásból vett értesülés nyomán megírtunk, bekövetkezett. Báró Szentkereszty Zsigmondot a márosvasárhelyi kir. itélő tábla jeles bíráját 5 Felsőre a kolozsvári k. törvényszék elnökévé kinevezte. A kinevezéssel a törvényszéki elnöki állás betöltése olyan szerencsés megoldást nyert, a melyet kívánni csak lehetett. Mind a k. törvényszék, mind kolozsvár társadalmi élete rendkívül sokat nyer a nemes báró Kolozsvárra történt kinevezésével. A hivatalos lap mai száma a kinevezést a következőképp hozza:

Igazságügyi miniszterem előterjesztése folytán báró Szentkereszty Zsigmond márosvasárhelyi itélőtábla bírója a kolozsvári törvény székhez elnökévé kinevezem. Kelt Ischlben, 1891. évi augusztus hó 4-én Ferencz József sk.: Szilágyi Dezső s. k.

— **A szepítő-egylet titkára** dr. Esterházy Sándor, felkéri mindazokat, a kik házaik vagy telkeik előtt az utcát befésíttatni, rendeztetni óhajtják, vagy egyáltalán bármilyen más oly kérdés van, a melynek teljesítése a szepítő-egylet hatáskörébe tartozik, hogy ebbeli kérelmüket nála (helyi, polgármesteri hivatal) írásban, vagy élő szóval eljegyzebe vétetni sziveskedjenek, hogy kérésüket annak idején az egyesület választmánya tárgyalhassa, vagy a mennyiben teljesítése az egyesület erőit meghaladná, az egyesület a kérés teljesítését a tőkés városi tanácsnál szorgalmazhassa.

— **Elektra paródiája.** Jászay Mari híres Elektráját ismeri már Kolozsvár közönsége. Annál érdekesebb lehet most látni a híres Elektra paródiáját, melyet Rákossy Jenő írt. Ezt a travasztált Elektrát Tollagi Adolf fogja holnap bemutatni egészen a Jászay mintája után. Tollagi nagy utánzó képessége sok derült perczet fog szerezni ez estén a közönségnek.

— **Színház.** Tegnap „Orpheus az alvilágban” című bohózatos operette került előadásra a nyári színházban. A régi operettnek ma is kedvelt zenéjét egy közönség, a tehetség a tanító-jelöltek.

hallgatta, de a kik ott voltak, azok a sikerült előadásról jól mullattak. Eütrüdykét Posfay Ella és Plutót Zajonghy Elemér játszták tetszés mellett. Az öreg kormoló Jupiter méltó személyesítője volt Pusztay. A három bájos istennőt Várady Miklósné, K. Biró Anna és Farkas Józsefin játszták sok szeretettel méltósággal és kellemes hanggal. A előadás gyorsan győrdült le a mi a darab határozott előnyére vált.

— **Az önkéntes tűzoltók** holnap vonulnak testüleg minden irányból Sopronyba, az ott tartandó orsz. tűzoltó szövetségi gyűlésen részt venni. Ez az ünnepély, a mint az előjelekből látszik, népes lesz. Programja is nagyon változatos. A kolozsvári önkéntes tűzoltó-egyletől megy: Polcz Rezső főparancsnok, Bartha Gergely mászó osztály parancsnok, Körösy József főparancsnoki segédtsézt és Vaszi Zsigmond szertárnok a fizetéses tűzoltók felügyelője.

— **A kolozsvári árverési csarnok** miniszteri biztosa dr. Ferencz Ákos árvaszéki tölök nevezetett ki.

— **A szepítő-egylet** javára egy forintot nyugtázni kívánták: Bácsi József, Dax Rudolf, Holdampf Gerő, Seusan János, dr. Szentkirályi Gyula, Tanczer János. Az egyesület választmánya a nemesszívű adakozóknak hálás köszönetét nyilvánítja.

— **Rondaság.** Évek óta hangzik a panasz az ellen a sok piszok és rondaság ellen, a mely Kolozsvár városát elárasztotta és elárasztja maig is. A belvárosi részek most úgy, a hogy rendbe hozattak és ahoz képest némi tisztaság is észlelhető. De a külvárosi részek és a belvárosi térszomszédságban lévő utcák olyan ázsiai rondaságban tespednek, hogy Konstantinápoly zug utcái a miekhez képest kristály poharak. Az utca széleket mindenfelől felvesz a burján, minden zugban szemét és piszok, undorító szag. Hogy egy példát említsünk: az alsó szénutczában a muzeum kerti oldal a hulladékoknak és a döglött állati hullaknak undorító fészke. Valóságos pestises levegő van végig le azon fal mellett, mely az egyetemi gondnokság jövöltől már össze vissza döledezett. Hallatlan és szomorú illusztrációja mindez, a hatóság közönyének és lustaságának a melyről naponta szólni fog az ének mindaddig míg azt látjuk, hogy a közönség érdekében is tesznek már valamit.

— **A kolozsvári polgári dalegylet** saját pénztára javára 1891. augusztus 16-án a „Hója” nevű erdőben táncszal egybekötött zártkörű kirándulást rendez. Belépti díj: személyenként 50 kr. Kirándulás reggel 9 órakor az iparos-egylet helyiségből, zeneszó mellett. Bevonulás fáklafény és zeneszó mellett. Vendéglőrlés és cukrászatról gondoskodva van. Felülvezetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a kirándulás a következő vasárnap fog megtartatni. Véletlen jövő eső ellen a t. közönség fedett helyiséggel biztosítva lesz.

— **Ujonezjutalék zárszáma** a hadseregnek ez évben 105. II-ik korosztályban állapított meg. — Azért a II. korosztályból 108. Szilágyi József, 110. Győri István, 125. Szatmári Sándor, 138. Jakóbi Ferencz sors-számauk, 26 és fél sors-számu III. korosztályból Gáll István mint az ajánlás és beosztás lentartásával besorozott ujoneczok — a honvédség ujoneczjutalékába; a póttartalékba pedig a beosztás fenntartása mellett a besorozottak közül III-ik korosztályból 22. Török István, 61. Dávid József, 87. Kiss János, 140. Veress Árpád, 143. Kárh István, 95. Csonka Károly, 49. Váradi Aurél a honvédség póttartalékába osztattak be.

— **„A székely-kereszturi unitárius egyházkör dalköre”** következő számadást hozza nyilvánosságra: a dalkör által saját pénztára-avára a korondi fűrdő 1891. júl. 23-án rendezett dal és táncszetely alkalmával összes bevétel 91 ft 70. összes kiadás 40 ft 78 kr, ezek szerint tisztajövedelem 50 ft 92 kr.

— **Gyulafehérvárott** f hó 9-én tömeges részvétel mellett megalakult a „Gyulafehérvári Népbank” részvénytársaság 100000 ft alaptőkéjével. A részvények első napon jóformán mind jegyezve lettek. — A „takarékpénztár” mellett ez lesz a második pénzügyi Gyulafehérvárott mely takarékbetétek gyűmölészetével személyes és jelzáloghitel nyújtásával és bank meg váltó üzletbe vágó teendőikkel foglalkozand. A pénzügyi élet mint alapított gyulafehérvári vagyonos és tekintélyes polgári nagyrészt iparosok és kereskedők állanak az elnöki tiszt elvállalása végett Teleki Árvéd gróf, drassói nagybirtokos hazánk legkiválóbb gazdáinak egyike lett felkérve.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter gróf Lászlár Árpád erzsébetvárosi kir. ügyészt a kolozsvári kir. ügyész-séghoz helyezte át.

— **Údvos mozgalom.** Aradról távirja tudósítónk, hogy ott az aradvideki tanító-egylet rendkívüli közgyűlésén vita tárgyat képezte az a fontos kérdés hogy a tanítóképesítő vizsgálatok csak magyarul, vagy más nyelven is tehetők-e? A közgyűlés Kovács Vincze indítványára elhatározta, hogy fölirotot intéz a tanító országos bizottsághoz melyben azt kéri hogy a tanító vizsgálatok csak magyar nyelven legyenek a tanító-jelöltek.

— **Bokszei asszonyok.** Aradról írja levelezőnk: Eddig csak a bokszei férfiak tettek hírhette ezt a falut, de mióta ezek szoros csendőri megfigyelés és őrizet alatt állanak: ugylátszik, az asszonyok akarják fenntartani Bokszeget a napirenden. Egy odaváló menyecske, Nyika Éva, sarlóval retentőten összevagdulta haragosa: Monyorán Léná fejét. Azután társnéja, Csikán Flore segélyével lefogta és a torkára tett késsel fenyegetve eskette meg, hogy nem árulja el kinőjét. A vérengző asszony tette azonban kiderült és jelenleg B. Jenőn fogva ül.

— **Ujabb emberrablás a Balkánon.** Párisból távirják lapoknak; Az „Agence Havas” Konstantinápolyi jelentése szerint e hó 7-én Heraclea mellett török rablók megtámadtak egy francia állampolgárt, Raymond bérliót és szolgáját, Ruffiet ugyanazon hely közelében, a hol nem régebben az expressz-vonatot tartóztatták volt fel. A két megtámadott ellene szegült a támadóknak, de dulakodás közben kegyetlenül elbántak velük és elhurcolták őket. Ruffiet rövid idő múlva ismét elbocsátották, hogy kézbesítse Montebelló gróf franczia nagykövetnek Raymond levelét, melyben ez 115,090 frank váltásdíjat kér, mert különben, mint mondja, agyonlőnék a rablók. Montebello gróf nagykövet haladéktalanul megtette a szükséges lépéseket a szultánnal és a portánál Raymond azonnali kiszabadítására.

— **Apagyilkosság.** Pesttől két-három óra járásnyira, a kies Budakeszen, a mely ez idén szokatlan nagy látogatottságnak örvend, hallatlan gyilkosság történt. Egy sváb parasztleány anyjának, egy hetvenéves öreg asszonynak segítségével agyba-főbe verte öreg édes atyját, azután, mikor már alig adott magáról életjelet, közös erővel fölcipelték a padlásra és ott falkasztották a boldogtalant. A faluban a legkülönbözőbb hírek keringenek a véres eset felől.

— **Főherczegek a kómáromi kiállításban.** Komáromból táviratozzák hogy a kiállítás iránt a legnagyobb érdeklődés nyilvánul s nemcsak a megyéből, hanem a távolabbi vidékről is tömegesen érkeznek látogatók, kiknek száma tegnap 4600-ra, ma pedig több mint 3000-re ugrott. A várostrom alkalmából Komáromban időző Vilmos és Frigyes főherczegek ma ismét meglátották a kiállítást, a hol ma, nagy kísérettel Albrecht főherczeg is megjelent. A főherczeg a bejárásnál Eszterházy Miklós Móríc gróf védnök fogadta. A főherczegek egy óránál tovább időztek a kiállításban és különösen az iparszarnok gazdasága és szépsége lepte meg őket. A távozó főherczegeket a kik meglegedésstünek többszörösen a legbizalmasabb szavakban adják kifejezést, a közönség lelkesen megjelmezte. — Vajjon ma is kitűzték-e a sárga-fekete zászlót?

— **A dohányzás áldozata.** Az angol lapok jelentése szerint Booth Edwin hírneves amerikai színész, tragikai hős, ki néhány évvel ezelőtt az európai színpadokon is diadal aratott, életveszélyesen megbetegedett. Életére annyira meggyengült, hogy egy győnye ájulás kielthatja életét. Különbösen is erős hajlamot mutat a szívzselhódásra. Betegségét a tulágos dohányzás idézte elő. A művész most is, habár az orvosok óva intik a gyorsan bekövetkező katasztrófától, mindig szivarzik. Orvosai előtt kijelentette, hogy inkább meghal, de a dohányzásról nem mond le.

— **A villám, mint rajzóló.** Szombathelyről jelentik, hogy a szomszédos jános-házi uradalmi tenékesztői istállóba a tűzfalon keresztült beütött a villám, szétrombolta a fedél cserepeit, lyukat vajt a tűzfalban s tönkretette a padlás ajtaját. Ott volt egy 7 éves fiú, Szóka Feri kit a lajtorjánál, hol éppen tilt a földre terítette a villám. A fiu nem sokára magához jött s a rajta megjegett orvosi vizsgálat ritka látványt nyújtott. A villám ugya nis a legpontosabb szimmetriával szarított virágokhoz vagy növényekhez hasonló halvány rózsaszínű rajzokat létesített a fiu testén három helyen.

— **Közelkedésre készülő léghajó.** Maxim, ugyanaz, ki golyószóró ágyut talált föl, most nagy léggömböt készít Crayfordban, melynek nem kevesebb a rendeltetése, minthogy utasokat és máhakat szállítson. A hajtóerőt oszav képviseli, — mely óránként 2500-szor fordul meg, ezt pedig egy 1800 font súlyu petroleum-sűrítőgép hozza mozgásba. A léggömb 110 láb hosszú, 40 láb széles, az egész léghajó sulya mintegy 18000 font. A léggömb már befejezéshez közeledik s nincs egyéb hátra, csak, hogy repülhessen is.

— **A könyvnyomtatás** és ezzel rokon könyvkereskedés, könyvkötés és betűöntés mesterségét Párisban 25.000 ember gyakorolja, beleértve az inasokat és segédmunkásokat is. Az ezeknek járó fizetést évenként 260,000.000 frankra becsülik. Ebből jut 400 betűöntőre 4 millió, 7000 betűszedőre 50 millió, 5000 könyvmőre és köre rajzólóra 40 millió, 4000 könyvkötőre és aranyozóra 50 millió. A könyvkereskedőkre, újságkiadókra és antikváriusokra, mely iparág mellett mintegy 6000 egyén van alkalmazva, 150 millió frank.

— **Éhínség indiában.** A Reuter-ügynökség jelentése szerint az indiai városokban az éhínség napról napra nagyobb mérvet ölt. A nagy hőség mely ott uralkodik, még csak nem is hasonlítható a korábbi forró időjáráshoz s a ritka esőzések miatt az aratást sem kezdhetik meg. A helyzet Wandiwashban. Maderpaunkban s ujjában Calastrianban, nagyon kérésbejött. Nagy a hiány az élelmi szerekben s a legelőkelőbb emberek is támogat-

tásra szorulnak. Ujjában több éhhaláleset fordult elő. Egy község lakói annyira vannak, hogy aloelevelekből táplálkoznak. Az állatok is sorra húnak a víz és élelmi szerek hiánya miatt.

— **Könyvmozott gyilkosság.** A bécsi rendőrségnek sikerült ma egy július 2-án eltűnt cselédleányt könyvmozni. Holtan találták meg a neulenzbach-i erdőben. Sikertült gyilkosait is felkutatni Schneider Ferencz napzármas és felesége személyében, a kik Riedler álnév alatt Rudolfheimban laktak. Egy másik leánynak, a kit Schneider egy hónap előtt azon ürügy alatt, hogy állást szerez neki, ugyanabba az erdőbe csalt, sikertült a gyilkos kezei elől elmenekülni. Gyanítják, hogy a Schneider házaspárnak, mely a helynélküli cselédek kirabolását rendszeresen üzte, még több gyilkosság is terheli a lelkét.

— **A n.-váradai ipartestület ifjuságának egylete** által 1891. augusztus hó 15 - 23. napjain Nagyvárad város védnöksége mellett országos segéd- és tanonczmunka kiállítás rendezetik. Ünnepeles megnyitás 1891. augusztus hó 15-én d. e. 11 órakor. Berekesztés augusztus hó 24-én. Kiállítás helyisége a »Fekete sás» emeleti nagy termei és mellékterméiben mintegy 4000 kiállítási tárggyal. 1891. augusztus hó 16-án d. e. 9 órakor a latin szert. székesegyházban ünnepeles lobbogó szentelés és ugyanott az udvaron felállított emelvényen a lobbogó-szegek beverése, délután az egylet 10 éves fennállásának megünneplése alkalmára néptünnepély a Rhédey-kertben és este tánczvigalom. A részletes tárgysorozatott bárki magának a kiállítási irodában (»Fekete sás» szálló 17. sz. szoba) megszerezheti.

Idegenek Kolozsvárt.

(augusztus 12.)

Biázini szálló Engel Antal birtokos Mocs, Kovács Trézsi magánzó, Rosmann Salamon birtokos Deés, Herman Maj százados Karburg, Kovács Irén magánzó Gy. Fehérvár, Maun Popper szobrász Bachim Osehor-szág, Bourdan Géza zenetanár Keskenmet, br. Kemény Domokos Apahida, Salamon Gersch birtokos Sz. Régen.

Hungária szálló Horváth Ferencz inspektor Bpest, Szász Auguszt ügyvéd, Roth János kereskedő N. Várad, Gayer Eugén államügyész Zágráb, Pollák Dávid kereskedő Segesvár, Milhofer N., Goldberger Robert és Langer József kereskedők Bécs.

Erzsébet szálló Dr. Steffek Adolf orvos, Richter Lajos és Dániel Imre kereskedők Bpest, Lebovics M. és Mocsári M. utazók Bécs, Weiser Simon kereskedő Deés, Dr. Mandel F. orvos Gy. Fehérvár, Kovács F. plébános M. Váshely, Haring M. kereskedő Sz. Ujvár, Kransz Emil kereskedő Ungvár.

Nemzeti szálló Inver András Mező Szengyei, Szemerjai Gyula hadnagy Topánfalva Ifj. Simai Gergely M. Váshely.

KÖZGAZDASÁG.

Gabonavásárlások. A Nagy-Szebenben folyó augusztus hó 19-én a cs. és kir. 12 hadtest parancsnoksága által az összsztkséglet fedezése céljából eszközöndő buza- és zab-bevásárlásokra ezennel föl hívni kívánjuk a figyelmet. A sztskéglet nagy-szebenbeni állomás részére 2100 g. rozs és 7500 g. zab. Brassó állomás részére 2550 g. rozs és Kolozsvár részére 2900 g. rozs. A közlelbbi feltételek a brassói, nagyszebeni és kolozsvári élelmezési raktáraknál, valamint az illető alispáni hivatalokban betekinthetők.

Felölös szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTER.

Nemzeti szálloda épületében egy nagyobb és egy kisebb

üzlethelyiség kiadó.

Értekezhetai Horatsik János könyvkereskedésben.

Regale utalványokat

illetve

kötvényeket az esedékes kamatok külön megtérítésével teljesen a hivatalos árólyam jegyzés szerint fizeti.

Ez élv folyamán a forgalomban levő **5 százalékos magyar papírradé** és a

4 százalékos magyar aranyradék kötvényeknek egy részén az utolsó szelvény került beváltásra, ennek esedékessége után csupán a szelvény utalványok benyújtása ellenében új szelvény izek fognak kiadatni, melyeknek beszerzését jutalék nélkül készséggel közvetíti

FOLLY VICTOR

bank és pénzváltó üzlete.

Kolozsvárt.

LE GRIFFON

elismert legjobb valdó franczia Szivarka Papír minden m. kir. dohány-tőzsdében kapható. (1-25)

H i r d e t é s e k.

404. szám.
1891.

764. (1-3)

Árlejtési hirdetmény.

A vezetésem alatt álló kir. orsz. javítóintézet számára az 1892. év folyamán szükségellendő, körülbelül: 23 ezer kilogramm barna kenyér, 250 kilogramm száraz zsemlye, 3800 kilogramm marhahús, 200 kilogramm sertéshús, 15 ezer liter tehéntej, 250 liter tejfel, 900 kilogramm háziilag olvasztott sertés-zsír, 350 kilogramm 1-ső számú zsemlyelisz, 600 kilogramm 7-es számú liszt, 800 kilogramm 8-as számú liszt, 700 kilogramm bab, 700 kilogramm borsó, 400 kilogramm lencse, 400 kilogramm rizskása, 200 kilogramm buzdara, 150 kilogramm árpakása, 460 liter ecetszesz, 500 kilogramm örölt konyhasó, 40 kilogramm cukor, 12 kilogramm rózsapaprika, 800 darab tyuktojás, 20 kilogramm túró és 40 kilogramm sajt; ugyancsak 475 köbméter kemény tűzifa, 254 méter szürke posztó, 171 méter kék csikos vászon, 60 méter flanel, 330 méter oxford-vászon, 60 zsebkendő, 13 méter nyakkendő-vászon, 132 méter szürke bélésvászon, 99 méter portörő vászon, 60 méter kapcza-vászon, 607 méter lepedő-vászon, 171 méter szalmazsák-vászon, 188 kilogramm talpbőr, 57 kilogramm felső tehénbőr, 17 kilogramm talpbélés, 15 kilogramm bélésvászon, 110 pár patkó, 60 darab nadrág-szál, 90 db. szalmakalap, 645 mtr. galand, 30 méter vatirvászon, 120 mtr. kötényvászon, 600 db. csontgomb, 1730 db. ércgomb, 600 db. ezernagomb és a ruházathoz megkívántató egyéb apróságok szállításának vállalkozói biztosítása tárgyában

folyó hó 29-én d. e. 10 órakor

fog a nyilvános árlejtés az intézet igazgatósági helyiségében megtartatni.

A ki árlejtési óhajt, köteles az árlejtés megkezdése előtt az árlejtési feltételeit — annak igazolásul, hogy azokat olvasta és feltétlenül elfogadja — sajátkezűleg aláírni s az ezen feltételekben megállapított bánatpénzt készpénzben, avagy óvadékképes értékpapirokban az árlejtéstvezető kezéhez letenni.

Árlejtési lehet szóval és írásban.

Az árlejtés feltételei ezen árlejtési hirdetmény közzétételétől kezdve a fent kitett időhatárig mindennap d. e. 9 óráig 12-ig és d. u. 3 óráig 6-ig lesznek az intézet irattári helyiségében betekintés végett kiállítva.

Az árlejtési óhajtók tájékoztatása céljából megjegyeztetik, hogy a fent elősorolt összes élelmi cikkeknek a városból az intézetbe való kizsallításáról az igazgatóság fog gondoskodni.

A kir. orsz. javítóintézet igazgatóságától,

Kolozvártt, 1891. augusztus hó 12-én.

Krajtsik Soma,
igazgató.

ELADÓ HÁZ.

Kolozvártt, belszen-utca 5. sz.
alatt fekvő

emeletes lakház

eladó.

Értekezhetni a tulajdonossal ugyanott.

763. (1-3)

Sz. 264 — 1890.

765. (1-1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ennel közírre teszi, hogy a b.-hunyadi kir. járásbírószág 1890. évi 1600. P. számú végzése következtében Sipos Gábor ügyvéd által képviselt „Kolozvári kereskedelmi bank részvénytársaság” javára Bogdán István, Török György, Sinkó Péter, Barta István m.-gy.-monostori lakos ellen 6000 frt 75 kr. s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján foglalt és 553 frt 20 kr-ra becsült: szarvasmarha, házi butor, eszközök és ezen felül 1700 frt követelésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a b.-hunyadi kir. járásbírószág 812—1891. sz. végzése folytán 692 frt 75 kr. tőke követelés, ennek 1889. évi szeptember hó 1-én napjától járó 6¹/₂ kamatai és eddig összesen 77 frt 1 kr-ban bíróság megállapított költségei erejéig M.-Gy.-Monostoron, a község házában leendő eszközökre 1891. évi Augusztus hó 22-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel követhetnek meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cikk 107. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek becsáron alól is eladotnak fognak.

Kelt B.-Hunyadon, 1891. évi július hó 26. napján.

SZÉCSI LÁSZLÓ,
kir. járásbírószági végrehajtó.

Eladó téglagyár.

KOLOZSVÁRTT,

a „Kajántó völgyben” levő

BOGDÁN ISTVÁN-féle

TÉGLAGYÁR,

az ehhez tartozó összes téglagyári gépezetekkel és felszerelvényekkel, valamint 24 kat. hold földterülettel és épületekkel együtt

örök áron eladó.

Értekezni lehet: KOLOZSVÁRTT, özvegy BOGDÁN ISTVÁNNÉ tulajdonossal, Belkőzép-utca 34. szám alatt.

720. (6-20)

Eladó emeletes ház.

KOLOZSVÁRTT,

a Belkőzép-utca és Fa-piac sarkán levő

emeletes ház

eladó.

Értekezhetni: ügyvéd Gajzágó Manóval

746.

KOLOZSVÁRTT.

(4-10)

!! Még csak rövid ideig tart !!

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

VÉGE LADÁS

G Á M E N T Z Y J Á N O S-nál,

Főter, Gróf TELEKI-ház.

Miután tüzletem rövid idő múlva teljesen feloszlik, mintegy 20,000 frt értékű raktáromat

eddig elé nem fordult olcsó árakban eladom.

Kereskedők részére nagy hasznavehető partiek.

Ez alkalommal felkérem mindazon tisztelt vevőimet, kiknek folyó számlájok nállam rendezve nincs: **f. évi augusztus havában** kifizetni sziveskedjenek.

620. (13-x)

!! A leszállított szabott árakból újabb, nagyobb engedmény !!

B O R S Z É K.

Gyógyfürdő Csikmegyében, 881 méter magasságban, fenyvesek közt.

A fürdőidény megnyílik **június hó 1-én.**

Közlekedés Szász-Regen utolsó vasuti állomás, hol az érkezőket gyors kocsik várják.

Borszék haladása az elmúlt év óta igen tetemes, 10 szebbnél szebb új nyaraló épült, nemkülönben a fürdők, kutak és sétányokon igen költséges és nagymérvű ujtások eszközöltettek.

A fürdő híres vasas savanyuvizei mellett eddig sehol nem létező hideg savanyuviz-fürdőkkel, jól berendezett hideg viz-gyógyintézet-tel, kitűnő vasas láppal és más meleg fürdőkkel rendelkezik. El van látva mindazon kényelmi és szórakoztató kellékekkel, melyekkel egy első rangú nagy fürdőnek birnia kell.

Zenét ez évben a híres Balog Bandi kecskeméti cigány zenekara fogja szolgáltatni.

A borszéki savanyuviz budapesti és Dunántuli megyék fő- és kizárólagos raktárosa ez idő szerint Edesky Lajos, ezen kívül Magyarország minden nevezetesebb helyén raktár van felállítva és megrendelhető a következő árakon az alólírt igazgatóságnál:

Borszéki savanyuviz árak.

Szalmahüvelybe csomagolva:

1 tüveg 2 Lit.	f. — 18
1 „ 1-4 „	f. — 18
1 „ 1 „	f. — 11
1 „ fél „	f. — 9

Rekeszekbe csomagolva:

50 tüveg 1-4 Lit.	f. 6-60
25 „ 1-4 „	f. 3-30
50 „ 1 „	f. 6-10
25 „ 1 „	f. 3-10
50 „ 0-5 „	f. 5-90

454. (23-x)

A borszéki fürdő és üzlet igazgatósága.